Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

Oniti ba we a kpenniti kutenku yandú

Yetanfote yie yie me

Ti do kɛnyɛ kɛ tú dɛɛ te kɛ sɔkɛsɔkɛ yi bo kɛ kutenku naati tipiiti timɔũ, dɛ tú omɔũ yi do nkɛ di otɔu muwɛ̃rimu ηo kpɛrɛ yı̃nkɛ,

Ti do kɛnyɛ̃ kɛ tú isɔkɛ ɔ̃ɔ̃ nyo di pɛitɛ koo mɔũ wee wɛ̃ntɛ kɛ ndo bɛɛ itɛ koo wuu, kɛ yɛ̃ ti bo yı̃mɛ kɛ nkari kɛ dɛ tinaati kɛ ti naa tidɔti, kɛ ba nde ti mɛ mba yo mɛsemmɛ, oniti ti dɛ nmanti, dɛɛ tú ketɛ,

Ti do kɛnyɛ̃ kɛ tú oniti nɛ oniti ηmɛ, ti tũ mbo nde mu titɔbɛ, ociĭri nde okperi ko okperi de ociĭri, kɛ yɛ̃ dɛmɔsikaandɛ kɔ̃ ndɛ cooti yı̃nkɛ,

Ti do kenyê ke tú initi wuz nyimzu do kenkàri ke naati keyê itzbe kpei,

Ti do kenyê ke tú initi wuz kutenku yandú deneni dipatri keparku di myêêke ne oniti ba we, kó diyetri ke tú oniti pokua oniti dzua, zmzû yi cãa nne otzu; ke dee te ke iwuz nyimzû do nkewênne ke mpî kebeu ne de bo naatime tipiiti timzû,

Ti do kɛnyẽ kɛ tú yɛhɛkɛ yɛ mɔũ yɛ kari kɛwɛ̃nnɛ mu kutenku yandú ko ditĩnni kɔbɛ kɛtú ti do kɛ ndɛ mɛnkɛ weti dɛɛ cɛ̃nkɛ tukunɛ oniti kó mufommu nɛ o borimɛ,

Ti do kenyê ke tú ti bo wênne me dinnu madimaa dee tukune oniti kó mufommu byeeke dee bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuz nyimzű kó ditinni didyeere pieeku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yanda tu:

Iboti imoŭ ne itensaake imoŭ do nkewenne dinuu kepi ndipatri dii ko tinaanti ne i yemme kepa itobe itye nde yinke ke nye dee túme oniti ko mufommu yeheke yemoù dwome; oniti ba we, a cenke bo dil hei, a do nke ti nye ke ti kpenni.

Đitanfõtri 1

Oniti ti pei nde omoŭ yi kpaatri otou, ke ye oniti ba we, o yi do nne fehofe; o mokemu mecii keha meyemme. Ti tú ne do kenyari ti tobe mbe ke yie mii ba nkwuo ko otou dau.

Đitanfõtri 2

Oniti ba we: oniti soua, o peia oniti soua, oniti pokua, a cenke tú wee boti, a feu tekote dibo ndaa, a dou nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ nwee peditik boti cen kaa, a kari ke yũmpuraa, a do nfedawanfe nfea, a tú kuhouku nkua, de yi do nomoũ bo da ciite a kpere yĩnke.

Kε wἔtikε, ba kaa hεi túqi kε domme, omɔũ yi do ke nda kɔɔnnɛ kɛ ηmanti o bo da byɛɛti a yiɛnni mɛɛ kpɛi noyɛɛ nyoo cyɛɛ.

Đitanfõtri 3

Oniti ba we, a niti tou yi do nke daa kakii ke nmanti o bo da tanneme kufotitenniku.

Đitanfõtri 4

Omoũ yi do nkedoo otou kudaaku ke no senni; oniti me nyi moke muwerimu o bo fiteme otou koo naa nku daaku.

Đitanfõtri 5

Omoũ yi do mbe ηο duku sontike fepaapyefe tême, ηο me nyi do nke nfeuri kukpetinkú komme ke cîrme.

Đitanfõtri 6

Oniti, a cenke bo kee byeeke a do kenye dee ci ne dee yi ci koomou ba da soute.

Đitanfõtri 7

Đikotinuu tú timou kó kudopiku nku. Okoti, debire, onitidou onitipoku, okpaati, ociiri kuhouku, ba wuo, dikotinuu dii o kanke.

Đitanfõtri 8

Koomoŭ sente dikotinuu ke daa wente, a baa yi huti huti; a bo o to tibeenti nti ke de kó tinaantii ke nkú.

Đitanfõtri 9

Be baa na ke sõnte kepî nomou ko o kpetine yoo ko o denne dihei.

Đitanfõtri 10

Oniti ba we, ke be daa yu tibeenti yoo be da pî nne timati, dibeentînni kobe do nke daa bekemu ke ya dedomme ke ne na ke tikwuo.

Đitanfõtri 11

- 1. Κε bε tú omoũ caarε kε mu nyi o bekene keya ke mommwoo nme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi yẽ timati tibeenti ti bo tibate.
- 2. Oniti kaa caare demare ke so nke dikotinnu kó dipatri yi tú de ci, a yi do nketa ditou; ke de me mbaa sõ mbe do nkeyetoo keywoõ na to deyĩnke be doke baa tonte.

Đitanfõtri 12

Omoũ yi do nkεta we yi te tiinaan ti myεἔκε, kεyẽ, dε oɔ̃ mɛ nyĩ kaa wɛ̃ntɛ otou kɛ dɛ yaa naa nnɛ dikpanni. Đikotipatri mɛ nnaa mmu kɛkpa ndɛyĩnkɛ kɛ dɛ you.

Đitanfõtri 13

- 1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme dəme kaa peensiri dii hei a kàri.
- 2. Kaa me nyite kekote kee byeeke, ba diihei kece, nkedee a bo na kekonnimu na cyee, a do diimonni.

Đitanfõtri 14

- 1. Ke be daa do meyei ke daa harine ba a yi moke difotoo a bo na keyite kekote kesore a me ndo diihei; de kó dihei kobe me nyi do nke daa beti.
- 2. Be me ne yi yê kaa yeke ke be da kwuɔ nne tipiiti timɔũ, be nda wuo kaa dɔɔri a dɔmɛ.

Đitanfõtri 15

- 1. Fɔ̃ ηɔniti, a ba nfou kε bo kε yi yɛ̃ a boti tuku.
- 2. Omoũ yi do nke yetene sontike notou o ko kuboti tuku; ke weeme nne do ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Đitanfõtri 16

- 1. Oniti, kaa cɛ̃nkɛ baa nkɛdee, a bo na kɛpwokɛ yoo a yenkɛ a mɛ ndɔwe kɛ di hãnnɛ tɛcyɛɛ̃tɛ. Oniti nɛ o poku, omɔũ yi do kɛnsei otɔu fɛnɔnfɛ kɛ nkemmunɛ di bo yatɛ diiyie kɛ nsa kɛ diborimɛ yi maa.
- 2. Onitidou ne oniti poku ke be ti nake ti kwuo otou mou tenke yi do ke nkoo ke firi becwooke kefi ke de fi.
- 3. Ne yaaro tecyeete tee baa kóti ke tecyeete yi bo kunaamunku yi bo kuboti me nyi bo.

Đitanfõtri 17

- 1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sumaa, ombu yi do nke nkoonne otbu o kpere yinke.
- 2. Omoũ yi do nke sonte kefeete otou kpere ne muwêrmu.

Đitanfõtri 18

Oniti ba we, omoũ yi do nke nda koonne a yemme me nãti kpei; omoũ ba nda koonne a doumme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi doumme kuyie maku ame nyi feume mutaã mamu kpei kaa do ketike, a bo youmu kuyiendoummu maku kó meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sũmaa, dikômbooti yi do nke ndwo di bo ndoumme dikó kuyie didoku yoo di ndaku mekwuo ndi boke kepaã nsikoo becirbe, ke haa dokó yebaa nke twonko itye ndibi, ba oniti kaa bó kee byeeke.

Đitanfõtri 19

Ba we, kaa yemme hãti a bo na ke ti beimmu omou me mba na ke daa kokene tiyînke; ba we, a bo na kebeke a doti na ninte kee byeeke, ke ti two na me ndowe ne a ninte tii naanti kó kuboti.

Đitanfõtri 20

- 1. Oniti ba we, a bo namu kewenne ketiinne a kobe a me ndobe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo ditinni a me ndori myeeke, dindi yemme cenke ba na tiyeiti, di cenke ba ndori meyei.
- 2. Omoù yi do nke tanne otou ditîn ni mari myeêke ne muwêrimu koo yemme yi dido.

Đitanfõtri 21

- 1. Oniti ba we, a do nke ndakemu a hei kó mufommu byeeke kó tinaanti ba kaa yi ha ditĩnni dii to kutenku dimyeeke; a do ke ntee n nemu bee pĩ nne dimoũ dĩ kó diyetri.
- 2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kobe cenke daa deite, kempi na hei bo ncenti mee boti ke de nsie mutõmmu yinke.
- 3. Bekpaatibe do ke ndɔɔri siheikembii dɔ mee borime dihei myeeke; yepate yee tu ndo nke nii cwɔ̃ weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete ditinni kotri kekanne dipanni. Đekó mupaticɔ̃rimu mɔnni, omɔu yi do ke nkɔɔnne otɔu ke fiinko o yemme, keye dihei kó meborime yi tú omɔumaa kɔ̃mme, omɔūkoo nmeete me nyi tú otɔū̃ kou.

Đitanfõtri 22

Oniti ba we, fɔ̃ tɛhɛikɛmbitɛ a tɛ̃nkɛ yi do kɛwɛ̃tɛ kɛ nsenni ŋacyɛɛ; tidawanti yi kpa a nnɛ do nkɛ yetoo kɛmɔɔtɛ a kperɛ kɛpɛtɛ itye nyii bo nte kaa na kɛnyɛ dɛɛ ci nɛ dɛɛ yici; dɛmɔũ mɛmmɛ dɛɛ bo nte kaa naa ŋoniti kɛyɛ a fɛi yɛkɛkɛ tũ ndo nkɛ ntee nyɛtɔbɛ dɛdɛbyɛɛkɛ. Oniti, kaa mɛ nyi cotɛ bɛ ɔɔ̃ yi ndaa too titɔuti.

Đitanfõtri 23

- 1. Ba we, a do nkε mmɔkɛ mutɔmmu na pimmu, kε waa na dɔmu kε mpῖ kε dε daa naati; omɔu tu nyi do nkε nkpa mutɔ̃mmu.
- 2. Bee pĩ mmutɔ̃mmu mamumaa ke bekuute ma, be tɔ̃nfeinti do nke mmamu.
- 3. Wee cɛ̃nkɛ pı̃mmu mamu, o do nkɛ cu o kɔ̃nyonku; keyɛ̃ deɛ bo nteme koo na kɛ nfou ne o cyeɛ̃tɛ kɔbɛ kɛ ba ŋaari.

4. Ba we, kaa do a bo namu kewennene betompitibe tobe ke di hanne yentontire ke nme ndinuu kefeete dimaa.

Đitanfõtri 24

Oniti ba we, a do nke nii cute mutommu kehompe kekote tikweiti; a yi do nke nii mpi mutommu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a diiti.

Đitanfõtri 25

- 1. Oniti ba we, a do nke nfou ke de wenni kaa kõntii nnaati, fõ ne na cyeete kobe; a ne bo na kaa fommu nmenni kaa yimoke a yommaa a yi moke tiyaati, a yi moke a doude, kaa me mmo na ba na ketaa namaa. Wee monte mutõmmu, wee mo, kuhouku, okupoku yoo okudou, opokóti yoo odakóti, ticite dekewe, wee cenbo mesemme myeeke be yi do nkó yoo demyeeke koo nfeuri.
- 2. Ti do nke do kenye tisaponyoti ne tibi kpei mesaaibi imou: opopopori kpeia, ipocoutebia, ipocembia, ba i, i yi do nkensenni.

Đitanfõtri 26

- 1. Oniti ba we, a do nkentye, ke na kepete mecii. Omoŭ yi do nkeyieeti ke na ketanne o bire dakori sampou. Ibi imu demare yi do nke baa ta dekó dakori. Đakoribe bebebii bee myeeke mutommu do nkepite tipiiti timoŭ ndi; bee ko yepate kpente kpenke ke do mbee ta dakori odyeewe bemou be bo na ketamu ke be cenke do.
- 2. Đakɔɔri do nkɛtwo ndɛbirɛ itye nkɛ dɛ bɛnkɛ dɛ bo ĩmɛ kɛnaa ŋoni ti kɛyɛ̃ oniti ba we, a do nkɛ nkpenni ti mufommu myɛɛ̃kɛ. Đakɔɔri do nkɛdɔɔ kɛ bɛnitibɛ kee bɛtɔbɛ túmu kɛ bonkunɛ bɛyɛmmɛ kɛkwuɔ mbɛtɔbɛ mɛsemmɛ, kɛ iboti imɔũ kutenku yandú ndo itɔbɛ, kɛ initiboti kutenku yandu kó ditinni didyɛɛri dii mɛ nari kɛ dɔ kɛpau nyɛkparɛ kɛ dii na kɛ yɛpau nkɛ kutenku narkɛ tipiiti timɔũ.
- 3. Ibi yembe bee doke do nkenyê weti weti bebi do nkepete iitye ne i do nkebebii muutõmmú.

Đitanfõtri 27

- 1. Oniti ba we, be 55 da bantene a ko kuboti kó meborime; a do nkebaa: nte difonni, nte dikûtri me ndomme. A do mbee daatwo mecii kaa munkee metwo mbetobe ke kutenku nnaati kedimoŭ dipete mesaa.
- 2. Be tú oniti centine no sou; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tú mpĩnne mu o mu nyo nne.

Đitanfõtri 28

Địpatri didyseri dii ntú ba we, o do nkeyetoo mu ke bokeboke ba mbo kupiku maku; ke memme doke ti ba na kepete mesaa.

Đitanfõtri 29

- 1. Oniti ba we, kaa poo naboti yoo ditinni a bo dii myeeke a nye kaa poo namaa ndi.
- 2. Omoũ yi do nkedoo otou o yi do ke bee wee doore omommwoo, keyê oniti ne oniti nme ke ti do nkenvari ke wête kede titobe.
- 3. Fɔ̃ wee yi dɔ mɛkɔɔmmɛ a bo ntū sɛiŋmɛ kutenku yandú kó dipatri didyɛɛri mɛ nyɛ̃ ndɛ ndommɛ.

Đitanfõtri 30

Đipatri di myɛ̃ɛkɛ, tinaanti mati yibo kɛ ndonnɛ dihɛ i mari, ditinni mari yoo oniti do o tisenkri, kɛnnau kɛwãa ŋwãa, kɛ faari faari kɛ hati bɔkɛbɔkɛ. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandu.